

BM Országos Rendőrfőkapitányság.

Szám: 50-9/1/6/1958.

BM ORFK VEZETŐJE KÖZBIZTONSÁGI HELYETTESENEK

. . .6. . . számu

UTASÍTÁSA.

Budapest, 1958. május hó .28- n.

Tárgy: Tehergépjárműveken történő áru- és anyagfuvarozás során elkövetett társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények fokozott felderítése.

Hazánk gazdasági fejlődése során nagy méreteket öltenek az ipari és egyéb természetű építkezések. Az építkezésekhez szükséges alapanyagok és épületelemek szállításának jelentős része közutainkon tehergépjárművekkel történik. E szállítások rendőri ellenőrzése sok területen teljesen el van hanyagolva. Egyáltalán, vagy csak minimális mértékben foglalkoznak rendőri szerveink az anyagszállítások során elkövetett bűncselekmények felszámolásával, a tolvajok és spekulánsok ártalmatlanná tételével, leleplezésével. Ennek következtében súlyos anyagi kár éri népgazdaságunkat.

A közrendvédelmi és közlekedésrendészeti állomány szeme láttára lópják a népvagyont anélkül, hogy a kártevők tartanának a rendőrség által való leleplezéstől, felelősségrevonástól. Ez az állapot azt eredményezi, hogy a népi vagyon ellen elkövetett bűncselekmények száma nem csökken, hanem jelentősen emelkedik. Így pl. 1957. év negyedik negyedévéhez viszonyítva 1958. év első negyedévében a népgazdaság ellen elkövetett bűncselekmények száma 14.6 %-kal emelkedett. Ezen belül a társadalmi tulajdon elleni lopás 7.9 %-os emelkedést mutat.

A közrendvédelmi és közlekedésrendészeti állomány munkája és szakmai felkészültsége terén végzett ellenőrzések tapasztalatai azt mutatják, hogy az állomány nem ismeri a szállításokkal kapcsolatos rendeleteket, valamint a szállítást végző tehergépjárművek menetleveleit, és egyéb szállítási okmányait. Ezért az ilyen irányú ellenőrzések mellőzik, vagy nem ismerik fel a visszaéléseket, nem tudják elbírálni, hogy a gépkocsi rakományát illetékes helyre juttatták-e a gépkocsivezetők, vagy azt ellopva, illetéktelen - magánépítkezők - személyek részére juttatják.

Kialakult gyakorlat, hogy az állami építkezések mellett gomba módjára szaporodnak a magánépítkezések is. A megvizsgált magánépítkezések túlnyomó többségénél megállapítást nyert, hogy a költségek a reális összeg 30-35 %-ánál nem tesznek ki nagyobb összeget, mert az építkezéshez szükséges anyagok vagy lopásból, vagy az állami építkezést vezető személyek sikkasztásából, hűtlen kezeléséből erednek. Számos példa bizonyítja, hogy állami építkezések vezetői összejátszva a magánépítkezőkkel kiselejteznek olyan új

épületelemeket és anyagokat, /betonelem, téglá, stb./ amelyeket az adott építkezéseknél méretkülönbség miatt nem lehet felhasználni, de más állami építkezésnél szükséges lenne. Az ilyen anyagokat fillérékért juttatják magánosok részére, amely a népgazdaság számára hatalmas kárt jelent.

E tarthatatlan állapot megszüntetése érdekében valamennyi közrendvédelmi és közlekedésrendészeti beosztott részére az alábbiak végrehajtását rendelem el.

1./ Valamennyi beosztott előtt ismertetni kell az utasításban meghatározott tehergépjárművek által használt menetlevelek fajtáit és azok rovatai vezetésének módját.

2./ Haladéktalanul meg kell kezdeni a közúton történő szállítások jogszerűségének ellenőrzését, s fel kell számolni minden irányú visszaélést, lopást, illegális fuvarozást.

A tehergépjárműveknél az alant felsorolt menetlevél típusok használata van elrendelve:

- a./ 250. számú közületi menetlevél,
- b./ 206. számú "C" menetlevél,
- c./ CÉLFU 501. számú menetlevél,
- d./ "TEFU 1-1" egyesített menet- és fuvarlevél.

A 250. számú közületi menetlevél használata:

A menetlevél érvényessége:

A menetlevelet helyi forgalomban 1 napra, helyközi forgalomra utanként, de legfeljebb 3 napra lehet kiadni.

Helyi forgalom alatt a telephely közigazgatási területét kell érteni.

Helyközi forgalom alatt a telephely közigazgatási határán kívül eső részt kell érteni.

A menetlevél kiállítása:

menetleveleket minden esetben a gépkocsielőadó állítja ki és érvényesíti. A kiadott menetlevelet a gépkocsielőadó sajátkezű aláírásával és az állami szerv bélyegzőjével köteles ellátni.

Helyközi forgalom engedélyezése a menetlevél erre a célra rendelt rovatában, az utvonal és a kiküldetésben résztvevő személy/-ek/ nevének megjelölésével történik. Ezt az engedélyezésre jogosult személy aláírásával és az állami szerv bélyegzőjével köteles ellátni.

A menetlevél egyéb rovatainak kitöltése,

A gépkocsielőadó a menetlevél felső részén lévő rovatokba bejegyzi:

- a./ a gépkocsi és esetleg a pótkocsi rendszámát,
- b./ a teherbírást,

- c./ a km óra állását,
- d./ a km óra szerzőszámát,
- e./ a gépkocsivezető nevét,
- f./ a segédvezető nevét,
- g./ a szolgálatra jelentkezés napját, /óra, perc./,
- h./ a szállítás utvonala, valamint a rendelkező első szolgálati helyet /ahol a gépkocsivezetőnek első alkalommal kell megjelenni/,
- i./ végül a menetlevél kiállításának keltét.

A menetlevelet az üzemtartó vállalat fejbélyegzőjével kell ellátni.

A gépkocsivezető aláírásával köteles igazolni, hogy a menetlevelet átvette, s a rendelkezésére bocsátott gépkocsit megvizsgálva közlekedésrendészeti szempontból megfelelőnek találta.

A telephelyről való kiindulás után a gépkocsivezető köteles a menetlevél többi rovatát a 17., 18. és 20. rovatok kivételével a megtett ut bejegyzésével, a rakomány feltüntetésével vezetni.

A hasznos terheléssel közlekedő tehergépjárművet el kell látni olyan igazolással /szállítójegyzék, kísérőjegyzék, anyagkivételezési jegy, számlamásolat, MÁV. fuvarlevél, stb./ is, amelyből a rakomány származása és rendeltetési helye megállapítható.

A gépkocsi használója /a fuvar megrendelője/ az ut befejezésekor - helyi használat esetén fordulónként - aláírásával, óra, perc megjelölésével köteles igazolni a gépkocsi igénybevételét, illetve az áru rendeltetési helyre történt elszállításának megtörténtét.

A szállítások ellenőrzése során tehát meg kell győződni arról, hogy a gépkocsik menetlevelői helyesen vannak-e kiállítva és vezetve. A szállított rakományhoz kísérőjegyzék, stb. van-e. A gépkocsin lévő áru, rakomány mennyisége megfelel-e a kísérőjegyzékben feltüntetett mennyiségnek. A szállítás utvonala azonos-e a menetlevelén feltüntetett, illetve a szállítási jegyzéken meghatározott utvonallal. A rakományt a rendeltetési helyére juttatják-e, vagy utközben esetleg illetéktelen személyek részére juttatják. Előfordul, hogy pl. épületanyag /tégla/, stb. fuvarozása esetén a gépkocsivezető és a rakodómunkások egy-egy forduló rakományát magán-építkezőknek eladják. Igen gyakori - és jó ismertetőjel - hogy a gépkocsivezető eltér a menetlevelén feltüntetett utvonaltól. Az ilyen jelenség feltétlenül illegális fuvarra utaló körülmény.

A 206. számú "C" menetlevél használata.

Üzemi tehergépjárműt és vontatót csak az állami szerv feladatának ellátására szabad használni. Indokolt esetben a szerv vezetője a szerv dolgozójának engedélyezheti a tehergépkocsi, vagy

vontató magáncélra való felhasználását, "C" típusu menetlevéllel, az előirt térítési összeg ellenében. Ilyen eset pl. kislakásépítés, ingószállítás, stb.

Üzemi teherautó és vontató "C" típusu menetlevéllel csak a dolgozó nevére kiállított kislakásépítési engedély alapján kiadott anyagok, vagy költözködés alkalmával ingóságok szállítására adható ki. Kiadható az engedély akkor is, ha elemi csapás /árviz, tűzvész, stb./ súlyos betegség, vagy rendkívüli nehéz családi helyzet áll fenn a dolgozónál.

Nem engedélyezhető "C" menetlevél használata a dolgozó tulajdonát képező, értékesítésre szánt javainak /termény, bor, sertés, stb./ szállítására, mert ezek már kimerítik a közhasznú fuvarozás jellegét.

Nem engedélyezhető szolgálati személygépkocsi, motorkerékpár és különleges /IB.,MI/ rendszámú gépjárművek magánhasználata még térítés ellenében sem.

Üzemi teherautó és vontató magánhasználata csak körzethatáron belül engedélyezhető.

E menetlevél használata során tehát ellenőrizni kell, hogy a szerv vezetője a vállalat dolgozójának indokolt esetben adta-e ki magánhasználatra a tehergépkocsit, vagy vontatót, valamint azt, hogy a használó a megengedett kereteken belül meghatározott szállítását végzi-e, a rendelkezésére bocsátott járművel.

El kell járni minden olyan esetben, amikor "C" típusu menetlevéllel körzethatáron túl történő szállítását végeznek, vagy az engedélyezés indokolatlanul történt.

A CÉLFU 501. számú menetlevél használata.

E menetlevelet a célfuvarozási vállalatok használják.

A menetlevél kitöltése azonos módon történik a 250. számú közületi teherautó menetlevelével. A különbség az, hogy a gépkocsivezető a fuvarra jelentkezés alkalmával a fuvaroztatóval a jelentkezés tényét igazoltatni köteles. A fuvarozás befejezése után pedig a gépkocsivezető az elbocsátás idejét az e célra szolgáló rovatba köteles a fuvaroztatóval bejegyeztetni.

A fuvarlevél kitöltése a fuvaroztató feladatát képezi. A menetlevél a fuvarozó birtokában marad, a fuvarlevél pedig a fuvaroztatóhoz kerül.

Amennyiben a célfuvarozási teherautó menetlevelének rovatjai a fordulók, illetve az utvonal bejegyzésére nem elegendők, egy tartalékmenetlevelet, vagy "CÉLFU 501/a." számú menetlevél kiegészítőt kell a gépkocsivezetőnek kiadni.

E menetlevél használatánál ellenőrizni kell, hogy a gépkocsi vezetője a fuvaroztatóval a jelentkezés és elbocsátás idejét igazoltatja-e, valamint azt, hogy a fuvarozás alkalmával eszközölt valamennyi fordulót bejegyzi-e a menetlevélre. Célfuvarozás esetén fordul elő leggyakrabban, hogy a gépkocsivezető egy-egy fordulót nem jegyez be a menetlevélre, így a teherautó rakományát könnyü-

szerrel juttatja illetéktelen magánszemélyek részére.

E menetlevél használatánál ellenőrizni kell, hogy a gépkocsi vezetője a fuvaroztatóval a jelentkezés és elbocsátás idejét igazoltatja-e, valamint azt, hogy a fuvarozás alkalmá val eszközölt valamennyi fordulót bejegyzi-e a menetlevélre. Célfuvarozás esetén fordul elő a leggyakrabban, hogy a gépkocsivezető egy-egy fordulót nem jegyez be a menetlevélre, így a teherautó rakományát könnyűszerrel juttatja illetéktelen magánszemélyek részére.

"TEFU 1-1" egyesített menet- és fuvarlevél használata.

A menetlevél érvényessége azonos a 25o. számú közületi teherautó menetlevelének érvényességi idejével.

E menetlevélnél tudni kell, hogy a menetlevéllel együtt van a fuvarlevél is. A menetlevél megfelelő rovatainak kitöltése alkalmával a hátlapon lévő indigós rész biztosítja, hogy a fuvarlevél teljesítményi rovataiban másolatszerűen bejegyzésre kerül a fuvarozási teljesítmény.

Ellenőrizni kell, hogy a menetlevélen a rovatok megfelelően vannak-e kiállítva, az érintett helyiségekbe való érkezés és onnan való távozás időpontja be van-e jegyezve, s a megfelelő rovatba a rakományba történt változások be vannak-e jegyezve, illetve az a fuvaroztatóval igazoltatva van-e.

A TEFU gépkocsijainál körzethatár megszabva nincs, az ország bármely területére vállalhatnak fuvart.

A körzeti igazolványokról szükséges tudnivalók.

A körzeti igazolványt a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium területileg illetékes autóközlekedési igazgatóságától kell beszerezni.

A körzeti igazolványoknak két alaptypusát ismerjük :

"A" típusu körzeti igazolvány.

A magánosok /személyi tulajdonban, kisipari szövetkezeti tulajdonban lévő/ tehergépkocsijai a közúti forgalomban csak a telephelyüktől számított 3o km-es körzeten belül közlekedhetnek, általában csak tulajdonukat képező árukat, ingóságokat szállíthatnak.

"B" típusu körzeti igazolvány.

A közületi tehergépkocsik a közúti forgalomban általában csak a telephelyüktől számított 5o km-es körzeten belül közlekedhetnek. A dömperek részére is ezt állítják ki. A dömper azonban csak a fel- és lerakodás helyétől számított 1o km-es körzetben mozoghat. A fel- és lerakodás helyét a menetlevélen mindenkor fel kell tüntetni.

A körzeti igazolvány adatai.

A körzeti igazolványon fel van tüntetve a tehergépkocsi rendszáma, gyártmánya, motor- és alvázsza, hasznos terhelése, az üzembentartó neve és telephelye, ezenkívül a régebbi keletüeken

Ha a gépköcsi telephelye ideiglenesen megváltozik, az illetékes autóközlekedési igazgatóság 1, legfeljebb 3 hónapra érvényes ideiglenes körzeti igazolványt adhat ki.

A körzeti határ túllépésre a vállalat, vagy szerv vezetője a termelés folyamatának biztosítása, vagy súlyos anyagi kár megelőzése érdekében saját felelősségére írásban engedélyt adhat.

A vállalatvezetői nyilatkozat sorszámmal ellátott nyomtatvány, amelyet szigorú számadású nyomtatványként kell kezelni.

A vállalatvezetői engedélyt a gépköcsi vezetője a szállítás alkalmával magánál tartani köteles.

A BM ORFK. Közlekedésrendészeti Osztálya folyamatosan tájékoztatja a megyei szerveket, hogy a megye területén mely helyeken folyik nagyobb építkezés és az alapanyag szállítás honnan, milyen útvonalon történik.

Az állomány kiiktatásáért és a feladat végrehajtásáért a budapesti és a megyei rendőrfőkapitányságok közrendvédelmi és közlekedésrendészeti osztály vezetőit teszem felelőssé.

Az anyag beosztottak előtt való ismertetését és a feladat végrehajtását azonnal meg kell kezdeni.

Kiadmány hitelül:

Hornok János r.szds
Hornok János r.szds

Török Sándor r.ezredes s.k.
ORFK. Vezetőjének Közbizton-
sági Helyettese.